

Številka: 00104-261/2019/5

Datum: 19. 9. 2019

Odgovor na poslansko vprašanje Anje Bah Žibert v zvezi z Zakonom o dolgotrajni oskrbi

Poslanka Anja Bah Žibert je na Vlado Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Vlada RS) naslovila pisno poslansko vprašanje v zvezi z Zakonom o dolgotrajni oskrbi. Poslanka navaja, da Slovenija že predolgo čaka na sprejem zakona o dolgotrajni oskrbi in z njim povezanih podzakonskih aktov. Meni, da bi sprejem zakona o dolgotrajni oskrbi morala biti ena izmed prioritetenih nalog sedanje vlade.

Poslanko zanima:

1. Zakona o dolgotrajni oskrbi še ni, tako starejši kot njihovi sorodniki pa potrebujejo rešitve že danes, saj je stanje izjemno težavno. Kakšni so torej vaši konkretni ukrepi do sprejema zakona o dolgotrajni oskrbi.
2. Kakšna je časovnica priprave in uveljavitve zakona o dolgotrajni oskrbi?
3. Bo zakon o dolgotrajni oskrbi prinesel razbremenitev družin, ki so danes primorani plačevati za oskrbovance, čeprav tega ne zmorejo?
4. Na kakšen način ministrstvo, pristojno za socialo, spodbuja in krepi prostovoljno delo v domovih za ostarele?

Vlada RS v nadaljevanju odgovarja:

Starostna struktura prebivalstva se spreminja. Danes je v Sloveniji 19,7 % oseb starejših od 65 let. Za leto 2050 projekcije napovedujejo, da bo delež navedene populacije 30 %, pri čemer naj bi se delež starejših od 80 let iz 5 % v letu 2016 do leta 2050 povečal na 11,4 %. Ker v Sloveniji nimamo enotne systemske ureditve področja dolgotrajne oskrbe, se soočamo z razdrobljenostjo in neenakostjo v dostopu do storitev. Pomembno bolj imamo razvito institucionalno oskrbo kot oskrbo v skupnosti. Delež posteljnih kapacitet na področju dolgotrajne oskrbe je v Sloveniji v primerjavi s povprečjem držav članic OECD (49,7 postelj na 1000 prebivalcev, starih nad 65 let) nadpovprečen (54,5 postelj na 1000 prebivalcev, starih nad 65 let). V Sloveniji se srečujemo z velikim pritiskom na institucionalno varstvo, eden izmed razlogov je gotovo slabša razvitost in nezmožnost dostopa do integrirane oskrbe v skupnosti. Kljub navedenemu pa ne moremo trditi, da se v Sloveniji ne zagotavljajo pravice oziroma storitve s področja dolgotrajne oskrbe, saj se te deloma zagotavljajo v obliki denarnih prejemkov, socialnovarstvenih storitev na domu in v obliki institucionalne oskrbe, deloma tudi v okviru storitev zdravstvene nege v institucijah in na domu. Slovenija se vseskozi usmerja k črpanju kohezijskih sredstev, s katerimi se izvajajo projektne aktivnosti, ki na eni strani omogočajo raziskovanje potencialnih problemov in morebitnih mankov v načrtovanih rešitvah in mehanizmih ter predstavljajo pomoč pri kalibriranju orodij, oblikovanju oziroma uravnavanju protokolov sodelovanja med različnimi deležniki, oblikovanju novih storitev, iskanju možnosti optimalnih rešitev in nenazadnje tudi zbiranju podatkov, ki se jih na nacionalni ravni ne zbira, na drugi strani pa izvedbo storitev, ki so v času trajanja projektov za upravičence brezplačne, lokalnim okoljem pa nova znanja za strokovne delavce in tudi za izvajalce neformalne oskrbe in nova delovna mesta.

Leta 2017 je bila pristojnost priprave predloga zakona o dolgotrajni oskrbi prenesena na Ministrstvo za zdravje (v nadaljnjem besedilu: MZ). MZ bo pri pripravi sistemskih rešitev sledilo

časovnici in Programu dela Vlade Republike Slovenije za leto 2019, skladno s katerim bo zakon o dolgotrajni oskrbi lahko sprejet v prvi polovici leta 2020.

Predlogi sistemskih ukrepov na področju dolgotrajne oskrbe gredo v smeri: enotne definicije dolgotrajne oskrbe, vzpostavitve enotne vstopne točke, uvedbe enotne ocene upravičenosti do dolgotrajne oskrbe, koordiniranega izvajanja, vzpostavitve učinkovitega integriranega javnega, strokovnega, finančnega, upravnega nadzora, možnosti upravičenca, da izbira med različnimi oblikami dolgotrajne oskrbe, uvedbi novih storitev, tudi storitev za ohranjanje in krepitev samostojnosti ter storitev e-oskrbe, uvedbi informacijske podpore celotnemu procesu dolgotrajne oskrbe, podpore izvajalcem neformalne oskrbe, vzpostavitvi nacionalnega sistema kakovosti storitev ter višjega zagotavljanja javnih sredstev za pravice iz dolgotrajne oskrbe in s tem manjšo finančno obremenitev posameznika, družine in lokalne skupnosti.

Na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljnjem besedilu: MDDSZ) se zavedajo pomena prostovoljcev, ki dopolnjujejo formalne oblike oskrbe in prispevajo h kakovosti bivanja ter sodobnih konceptov dela s stanovalci. Domovi za starejše se razvijajo kot centri ponudbe raznolikih storitev in programov za starejše v lokalnem okolju. Raznolike storitve dajo možnost izbire specifičnim potrebam, željam in zahtevam uporabnikov. S pomočjo prostovoljcev se domovi lažje razvijajo kot stičišče druženja različnih generacij in se bolje odzivajo na potrebe.

Za vključevanje prostovoljcev je poleg razvojne usmerjenosti domov pomembna tudi pripravljenost lokalnega okolja. MDDSZ vključevanje prostovoljcev spodbuja kot primere dobrih praks, ki jih v okviru svojih aktivnosti razširja med izvajalci domskega varstva starejših. Med navedene aktivnosti spadajo akcije, ki se pripravljajo v sodelovanju s Skupnostjo socialnih zavodov Slovenije in medijsko hišo Delo, kot so: Najtoplejši dom, Super senior in Super zaposleni v domu za starejše. V okviru akcije Najtoplejši dom je eno izmed priznanj prejel Koroški dom starostnikov Slovenj Gradec, ki je med izvajalci najuspešnejši pri vključevanju prostovoljcev in ima pri 92 stanovalcih v svoje delovanje in izvorne prakse vključenih do 30 prostovoljcev.